

Maarif Vekâleti Merkez Kuruluşu ve Görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunla ilgili 4737, 4926 ve 5021 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/787)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2753, 6-693

1 . III . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Maarif Vekâleti Merkez Kuruluşu ve Görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunla ilgili 4737, 4926, 5021 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında Maarif Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 24 . II . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâyhalarının ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygularıyla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

1. Yabancı memleketlere tahsile gönderilenlerden 1416 sayılı Kanuna göre Devlet hesabına okuyanlarla kendi paralarıyla okuyan öğrencilerinve 4489, 4936 sayılı kanunlar gereğince bilgi, görgü ve ihtisaslarını artırmak maksadiyle yabancı memleketlere giden öğretmen ve memurların tahsil, staj, ihtisas, döviz ve para ile ilgili her türlü işleri halen New - York, Londra, Paris ve Bern'de bulunan 4 öğrenci müfettişimiz tarafından görülmektedir. Bu müfettişler, yabancı devletlerle kültür münasebetlerimizin icabettirdiği işleri elçiliklerimiz nezdinde aynı zamanda kültür ataşesi olarak ifa etmektedirler.

Dört öğrenci müfettişimiz, çok geniş olan bölgelerinde sayıları günden güne artan ve devam ettikleri çeşitli müesseseler itibariyle çok dağınık bulunan öğrencilerin teftiş ve murakabelerine ve onların tahsil ve stajla ilgili işlerinin takibine yetişemedikleri gibi yabancı memleketlerde inkişaf halinde bulunan kültür münasebetlerimizin icabettirdiği hizmetleri de gereği gibi görmeye imkân bulamamaktadırlar.

Almanya ile siyasi ve ekonomik münasebetlerimiz tekrar başhıyalıdan beri bu memlekete fazla öğrenci ve memur gitmeye başlamıştır. Bu bakımdan Almanya'da da yeni bir müfettişlik ihdası gerekmektedir.

Amerika ile olan kültür münasebetlerimiz pek fazla geliştiğinden bu geniş memlekette ikinci bir müfettişlik kurulması zaruri görülmektedir.

Paris'teki öğrenci müfettişimiz, merkezi Pariste bulunan Unesco işleriyle de meşgul olduğundan bu müfettişliğimizin takviyesine ihtiyaç vardır.

Bu itibarla, yabancı memleketlerdeki öğrenci müfettişi sayısının dörtten yediye ve bu müfettişlik bürolarında çalışan kâtip sayısının da, ikisi başkâtip olmak üzere, 9 a çıkarılması derpiş olunmuştur. Ancak lâyihanın 2. maddesinde açıklanmış olduğu gibi teklif, sayısı yediye çıkarılan öğ-

reni müfettişliği için yeni bir kadro alınmasını değil, vekâlet müfettişlerinin mevcut kadrosundan 3 tanesinin daha bu işe tahsisini istihdaf etmektedir.

İşlerin fazla olduğu her hangi bir yabancı memleketin icabında iki yerinde öğrenci müfettişliği bürosu kurulmasına imkân vermek üzere lâyihanın birinci maddesine «... yabancı memleketlerin gerekli gördüğü mahallerinde ...» tâbiri konulmuştur.

İşleri kesif olan ve kültür münasebetleri bakımından devamlı temas ve faaliyetlerde bulunması gereken müfettişlik bürolarının, işlerin yolunda ve selâmetle yürütülmesini temin maksadıyla birer başkâtle takviyeleri lüzumlu görülmüştür. Ayrıca, bu başkâtiplerin, müfettişlerin büro dışında kültür ataşesi sıfatıyla yapacakları temas ve faaliyetlerinde kendilerine salâhiyetle yardım edebilmelerini sağlamak üzere, aynı zamanda ataşe muavinî ünvanını taşımaları uygun görülmüş ve kâtiplere ait kadro cetvelinde bu husus bir şerh ile belirtilmiştir.

2. Vekâlet hukuk müşavirliğinin bugünkü kadrosu, kuruluşu tarihinden itibaren devamlı bir artış gösteren ve bilhassa memleketimizin demokratik hayata kavuştuğu son yıllarda pek fazlalaşan işlerini tedvire yetecek durumdan çıkmış ve bu itibarla bu dairenin kadrosunu takviye etmek mutlak bir zaruret haline gelmiştir.

Millî Eğitim Vekâletinin esasen pek kesif ve şümüllü olan ve gittikçe de artan tanzimî faaliyetlerinin hukuk devleti anlayışına göre düzenlenmesini sağlamak; halen miktarı yetmiş bine varan ve her yıl artmakta olan öğretmen, memur ve müstahdemlerinin ve ilkokullar hariç orta ve yüksek dereceli okullarda miktarı iki yüz tini aşan öğrencilerin kazai veya idari hukukla ilgili işleri ile, vekâletin hukuki görüşe ihtiyacı bulunan sair bütün muameleleri hakkında mütalâa vermek; vekâlet aleyhine veya vekâlet adına adli ve idari kaza mercilerinde açılacak her türlü dâvaların vekâletle ilgili işlerini görmek, müdafaalarını hazırlamak ve yapmak gibi pek çeşitli ve ağır vazifeleri bulunan hukuk müşavirliği, aynı zamanda, müstakil birer daireyi işgal edecek kadar işleri fazla bulunan vekâlet müdürler komisyonu ile vekâlet disiplin komisyonunun rapor-törlük işleriyle her türlü yazı ve sair büro faaliyetlerini de tanzim ve idare etmektedir. Mevcut raportörlerle bu komisyonların işleri de gereği gibi yürütülememektedir.

Arz olunan durum dolayısıyla acele takviyesi zarurî görülen mezkûr dairenin kadrosu bu lâ-yiha ile asgari şekilde artırılmakta ve mevcut iki hukuk müşaviri kadrosu da birer derece yük-seltilmektedir.

Esasen, Devlet Memurları Maaşlarının Tevhit ve Taadülü hakkındaki 3656 sayılı Kanuna bağlı kadrolardaki teadül icabı bütün vekâletlerin birinci hukuk müşavirliği kadroları 100, ikinci hukuk müşavirliği kadroları en aşağı 80 olduğu halde, Millî Eğitim Vekâletinde - Vekâlet kadrolarının 4926 sayılı Kanunda toplanması dolayısıyla - 90 ve 70 lik kadrolar halinde kalmış olması, muadelet esaslarına uygun bulunmadığından, bu hususun lâyihamızla ıslahı derpiş olunmuştur.

3. Bu lâyiha ile teklif edilen ilâve kadroların istilzam ettiği ödenek farkı olan 31 190 liranın bütçemizin maaş fasıllarında tahakkuk edecek tasarrufla karşılanması mümkün görülmektedir.

Maarif Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maarif Encümeni
Esas No. 1/787
Karar No. 21

8 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

Maarif Vekâleti Merkez Kuruluşu ve Görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunla ilgili 4737, 4926, 5021 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihası, Maarif Vekili ve vekâlet temsilcileri hazır buldukları halde, komisyonumuzda görüşüldü. Yapılan müzakereler neticesinde komisyonumuzun ittifakı ile aşağıdaki şeklin kabulüne karar verildi :

1. Serlevha aynen kabul edilmiştir.

2. 1 nci maddede «Maarif Vekâleti müfettişlerinin tâyininde aranacak vasıflar şunlardır» cümlesinden sonra gelen 1, 2, 3, 4 rakamları ile işaretli şartlar kaldırılarak yerlerine aşağıdaki 1 ve 2 rakamlı şartlar konmuştur.:

«1. Üniversite ve bir yüksek okıldan mezun bulunmak,

2. Orta veya yüksek dereceli okullarda en az 8 yıl öğretmenlik ve bu müddetin içinde olmak üzere en az 3 yıl meslek bünyesinde idare işlerinde bulunmak ve öğretmenlikle birlikte bu işlerde de üstün başarısı tesbit edilmiş olmak.»

Aynı maddenin son fıkrası aşağıdaki şekle getirilmiştir :

«Sağlık, eski eserler ve müzeler, kitaplıklar müfettişlerinin tâyinlerinde yukarıki (2) sayılı fıkradaki kayıtlar aranmaz.»

3. 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

4. 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

5. 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

6. 5 nci madde aynen kabul edilmiştir.

7. 6 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis Mazbata muharriri

Trabzon	Gümüşane	Ağrı
M. R. Tarakçıoğlu	V. M. Kocatürk	K. Küfrevi
		İmzada bulunamadı
Bolu	Denizli	İstanbul
Z. Danışman	F. Başaran	F. N. Çamlıbel
Ordu	Rize	Yozgad
Y. Z. Ortaç	A. Morgül	H. Üçöz
İmzada bulunamadı		

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 1/787

Karar No. 175

9 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

Maarif Vekâleti Merkez Kuruluşu ve Görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunla ilgili 4737, 4926, 5021 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında Maarif Vekâletinden hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 1. III. 1954 tarihli ve 6/693 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Maarif Encümeni mazbatası ile birlikte Encümenimize havale buyurulmuş olmakla Maarif Vekili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

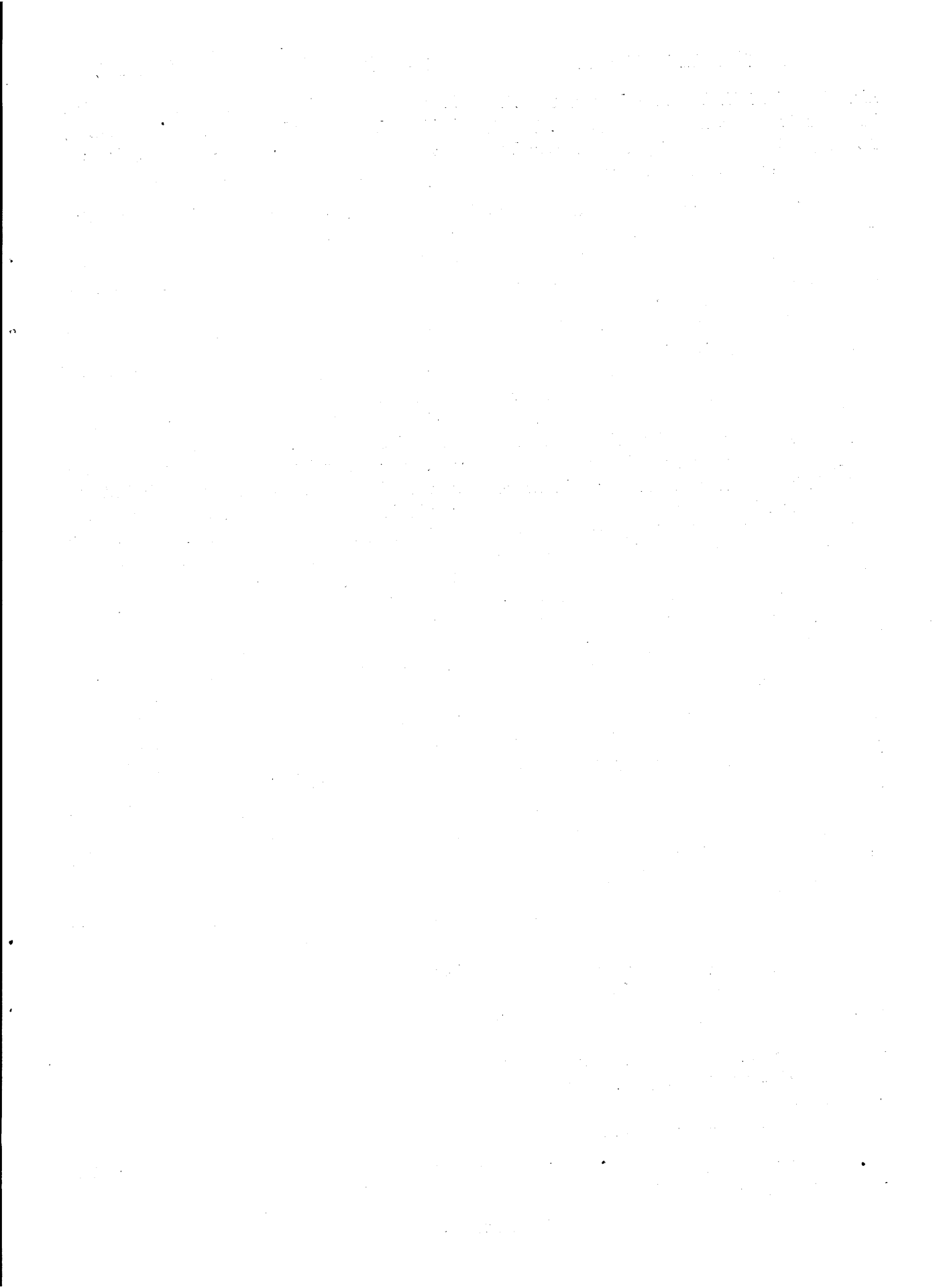
Kanun lâyihası gerekçesinde tafsilen arz ve izah edildiği üzere, Maarif Vekâleti merkez kuruluşu hakkındaki kanunlarda değişiklik yapmak suretiyle yabancı memleketlerde vazife gören talebe müfettişlikleri adedinin artırılması ve bu müfettişlikler için gerekli kâtip kadrosunun ilâvesi ve ayrıca vekâlet hukuk müşavirliği kadrosunun takviyesi maksadiyle sevk edilmiş bulunmaktadır.

Lâyihayı bidayeten tetkik eden Maarif Encümeni tâyin edilecek müfettişlerin vasıfları üzerinde değişiklik yapmak suretiyle birinci maddeyi tadilen ve mütaakıp maddeleri Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul etmiştir.

Lâyiha üzerinde yapılan görüşmelerden ve Hükümet mümessillerinden gerekli izahat alındıktan sonra Maarif Encümeninin tesbit ettiği olduğu metin üzerinden maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve mezkûr Encümenince tâdilen kabul edilmiş olan metin Encümenimizce de aynen kabul edilmiştir.

Lâyiha, tercihan ve müstacelen görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	M. Muharriri	Kâtip
İstanbul	Sivas	Siird
H. Hüsman	H. İmre	B. Erden
Antalya	Çanakkale	Elâzığ
A. Sarıoğlu	K. Akmanlar	Ö. F. Sanaç
Eskişehir	İstanbul	İstanbul
A. Potuoğlu	S. Oran	F. Saymer
Kastamonu	Kırklareli	Konya
H. Türe	Ş. Bakay	R. Birand
Malatya		Rize
Mehmet Sadık Eti		O. Kavrakoğlu
İmzada bulunamadı		
Kırşehir		Seyhan
R. Özdeş		S. Barı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Maarif Vekâleti Merkez Kuruluşu ve Görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunla ilgili 4737, 4926, 5021 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihası

MADDE 1. — Maarif Vekâleti Merkez Kuruluşu ve Görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunun, bu kanuna ek 4737 sayılı Kanunun 1 nci maddesiyle değiştirilen, 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Maarif Vekâleti müfettişlerinin tâyininde aranacak vasıflar şunlardır :

1. Yaşı otuzdan aşağı olmamak;
2. Üniversite veya bir yüksek okuldan mezun bulunmak;
3. Orta veya yüksek dereceli okullarda en az beş yıl öğretmenlik etmiş bulunmak;
4. Bilim, eğitim ve sanat işlerinin bir kolunda ihtisas sahibi olmak.

Müfettişler Maarif Vekili ile Başvekilin müşterek kararnamesi üzerine Reisicumhurun tasdikı ile tâyin edilirler.

Maarif Vekâleti, bu müfettişlerden en çok yedisini; yabancı memleketlerin gerekli gördüğü mahallerinde, özel kanunlarına göre bölgelerindeki öğrenci işlerine bakmak, eğitim ve öğretim işleri dolayısıyla ilgili makam ve kişilerle temasta bulunmak, gerek Vekâletçe ve gerek kendilerince lüzum görülen konularda incelemeler yapmak üzere öğrenci müfettişi olarak göndermeye yetkilidir.

Bu müfettişler buldukları memleketlerin elçilikler kurullarına atâşe olarak girerler.

Maarif Vekâleti lüzum gördüğü takdirde bir müfettişlik mahallinde birden fazla müfettiş tanzif edebilir.

Sağlık, eski eserler ve müzeler, kitaplıklar ve güzel sanatlar işlerine bakacak müfettişlerde yukarıki (3) sayılı fıkranın 5 yıl öğretmenlik etmiş olmak kaydı aranmaz. Uygun durumda aday bulunmazsa yabancı memleketlere öğrenci müfettişi olarak gönderilecekler de bu kaydın dışında tutulabilirler. Ancak bu fıkrada sayılan işler için bu yolda tâyin edilen müfettişler, bu görevlerinden ayrılınca kendilerine önceki durumlarına uygun iş verilir.

MADDE 2. — Maarif Vekâleti Kuruluş kadrolariyle Merkez Kuruluşu ve Görevleri

MAARİF ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Maarif Vekâleti Merkez Kuruluşu ve Görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunla ilgili 4737, 4926, 5021 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihası

MADDE 1. — Maarif Vekâleti Merkez Kuruluşu ve Görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunun, bu kanuna ek 4737 sayılı Kanunun 1 nci maddesiyle değiştirilen, 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Maarif Vekâleti müfettişlerinin tâyininde aranacak vasıflar şunlardır :

1. Üniversite veya bir yüksek okuldan mezun bulunmak,
2. Orta veya yüksek dereceli okullarda en az 8 yıl öğretmenlik ve bu müddetin içinde olmak üzere en az 3 yıl meslek bünyesinde idare işlerinde bulunmak ve öğretmenlikle birlikte bu işlerde de üstün başarısı tesbit edilmiş olmak.

Müfettişler Maarif Vekili ile Başvekilin müşterek kararnamesi üzerine Reisicumhurun tasdikı ile tâyin edilirler.

Maarif Vekâleti, bu müfettişlerden en çok 7 sini; yabancı memleketlerin gerekli gördüğü mahallerinde, özel kanunlarına göre bölgelerindeki öğrenci işlerine bakmak, eğitim ve öğretim işleri dolayısıyla ilgili makam ve kişilerle temasta bulunmak, gerek vekâletçe ve gerek kendilerince lüzum görülen konularda incelemeler yapmak üzere öğrenci müfettişi olarak göndermeye yetkilidir.

Bu müfettişler buldukları memleketlerin elçilikler kurullarına atâşe olarak girerler.

Maarif Vekâleti lüzum gördüğü takdirde bir müfettişlik mahallinde birden fazla müfettiş tanzif edebilir.

Sağlık, eski eserler ve müzeler, kitaplıklar müfettişlerinin tâyinlerinde yukarıki (2) sayılı fıkradaki kayıtlar aranmaz.

MADDE 2. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Maarif Vekâleti Merkez Kuruluşu ve Görevleri
hakkındaki 2287 sayılı Kanunla ilgili 4737, 4926,
5021 sayılı kanunlarda değişiklik yapılması
hakkındaki kanun lâyihası*

MADDE 1. —Maarif Encümeninin tadili
veçhile aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin teklifi veçhile ay-
nen kabul edilmiştir.

İİü.

hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Teftiş Kuruluna ait kısmındaki (1) işaretli izahat řu şekilde değiştirilmiştir :

Bunlardan yedisi yabancı memleketlerde öğrenci müfettişi olarak görevlendirilebilir. Bunların gönderilecekleri memleketin dilini bilmeleri şarttır.

MADDE 3. — Maarif Vekâleti Kuruluş Kadrolariyle Merkez Kuruluşu ve Görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanuna ek 5021 sayılı Kanuna bağlı ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılmış, yerine ilişik (2) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar konulmuştur.

MADDE 4. — Maarif Vekâleti Kuruluş Kadrolariyle Merkez Kuruluşu ve Görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelden, ilişik (3) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar kaldırılmış, yerine ilişik (4) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar konulmuştur.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini icraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	
Devlet Vekili	Adliye Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>O. ř. Çiçekdağ</i>
Milli Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
<i>K. Yılmaz</i>	<i>E. Menderes</i>
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
<i>F. Köprülü</i>	<i>II. Polatkan</i>
Maarif Vekili	Nafia Vekili
<i>R. S. Burçak</i>	<i>K. Zeytinoğlu</i>
İkt. ve Ticaret Vekili	Sıh. ve İç. Mua. Vekili
<i>F. Çelikbaş</i>	<i>Dr. E. II. Üstündağ</i>
Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
<i>E. Kalafat</i>	<i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
<i>Y. Üresin</i>	<i>II. Erkmen</i>
İşletmeler Vekili	
<i>S. Yırcalı</i>	

Mf. E.

MADDE 3. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

B. E.

MADDE 3. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
	<i>Yabancı memleketlerdeki öğrenci müfettişlikleri</i>		
10	Kâtip	4	35

[2] SAYILI CETVEL

*Yabancı memleketlerdeki öğrenci müfettişlikleri
kâtiplikleri*

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
7	Başkâtip (1)	2	40
10	Kâtip	7	35

(1) *Başkâtipler buldukları memleketlerin el-çilikler kurullarına ateşe muavini olarak girerler.*

[3] SAYILI CETVEL

Hukuk Müşavirliği

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
4	Birinci hukuk müşaviri	1	90
6	İkinci hukuk müşaviri	1	70
7	Raportör (1)	2	60
10	Birinci mümeyyiz	1	35
11	İkinci mümeyyiz	1	30
13	Memur	2	20

(1) *Hukuk müşavirliğinin sorumluluğu altında müdürler ve Vekâlet Disiplin Komisyonluğunun raportörlük görevlerini de yapacaktır .*

[4] SAYILI CETVEL

Hukuk Müşavirliği

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
3	Birinci hukuk müşaviri	1	100
5	İkinci hukuk müşaviri	1	80
6	Üçüncü hukuk müşaviri	1	70
7	Raportör (1)	2	60
8	» »	1	50
10	Birinci mümeyyiz	1	35
11	İkinci mümeyyiz	2	30
13	Memur	2	20

(1) *Hukuk müşavirlerinin sorumluluğu altında Vekâlet Müdürler ve Vekâlet Disiplin komisyonlarının raportörlük görevlerini de yapacaktır.*

Bütçe Encümeninin değişikliğine bağlı cetveller

Hükümet lâyihasına ilişik 1, 2, 3 ve 4 sayılı cetveller aynen kabul edilmiştir.